

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๘.๓/วอ๊ด๖๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอหารือแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสมาคมองค์กรบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย ที่ ส.จ.ท. ๑๒๐๑/๓๒๙
ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๗๙๔๙ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ด้วยสมาคมองค์กรบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามหนังสือที่อ้างถึงว่า อาจเป็นแนวทางที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๑๓๗๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ และหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๐๓๕๔๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ และหากการดำเนินการดังกล่าวเป็นแนวทางที่ยังไม่ชัดเจน และได้มีองค์กรบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งได้ถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวแล้ว จะมีแนวทางหรือวิธีปฏิบัติในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปโดยถูกต้อง อย่างไร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้สมาคมองค์กรบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยทราบแล้ว จึงได้ส่งความเห็นดังกล่าวมาเพื่อแจ้งให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดทราบด้วย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรมเลิศ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๐๗๕๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๘๘๘
ผู้ประสานงาน : ศิริพร ติสกานพ
โทร. ๐๘-๐๘๙๗-๗๐๐๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๑๙๗๑๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอหารือแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เรียน นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

- ข้อถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓
๒. หนังสือสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย ที่ ส.จ.ท. ๑๒๐๑/๓๒๙
ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่ข้อถึง ๑ และสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวว่า อาจเป็นแนวทางที่ไม่สอดคล้องกับแนวการตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือที่ มท ๐๘๐๘.๓/๑๓๙๙ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ และหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๐๓๕๔ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓ และหากการดำเนินการดังกล่าวเป็นแนวทางที่ยังไม่ชัดเจน และได้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งได้ถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวแล้ว จะมีแนวทางหรือวิธีปฏิบัติในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปโดยถูกต้อง อย่างไร รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่ข้อถึง ๒ นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. มาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจจากออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนี้ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมจึงต้องตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวไว้ประการใด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามที่ข้อบัญญัติกำหนดไว้ กรณีที่จะเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมโดยคณะกรรมการจัดเก็บ หรือลดจำนวนค่าธรรมเนียม ก็ต้องตราเป็นข้อบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่จะลดหรือลดการจัดเก็บ

๒. ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นกรณีการแจ้งแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจจากออกข้อบัญญัติโดยเพิ่มเติมเงื่อนไขกรณีมีเหตุอันเกิดจากการระบาดของโรค ให้สามารถดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมได้ และกำหนดวิธีการปฏิบัติเพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจออกประกาศดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมได้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ใช่เป็นการมอบอำนาจ

/ให้นาย...

ให้ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และอัตรา เพื่อดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมได้เองแต่อย่างใด ดังนั้น แนวทางหนังสือสั่งการดังกล่าวจึงไม่ขัดหรือแย้งกับแนวการตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๙๙๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ และหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๓๙๙๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

๓. กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติ เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม โดยเพิ่มเติมให้ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกประกาศงดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมได้ นั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงต้องแก้ไขโดยออกข้อบัญญัติเพิกถอนความดังกล่าวโดยหากประสงค์จะงดหรือลดการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ก็ให้กำหนดไว้ให้ชัดเจนว่าจะงดหรือลดค่าธรรมเนียม โดยจัดเก็บในอัตราใดเป็นระยะเวลาเท่าไร ไว้ในข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๔. กรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ใช้อำนาจตามข้อบัญญัติที่แก้ไขใหม่ ออกคำสั่งทางปกครอง งดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมไปแล้ว คำสั่งทางปกครองดังกล่าว แม้จะออกโดยอาศัยอำนาจตามข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งเป็นกฎหมาย มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ย่อมมีผลใช้บังคับคลังแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป และมีผลทราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนเวลา หรือโดยเหตุอื่นตามนัยมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว ผู้ทำคำสั่งทางปกครองจะต้องดำเนินการเพิกถอนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามความในมาตรา ๕๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๐๗๕๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๘๘๘
ผู้ประสานงาน : ศิริพร ดีสถาพร
โทร. ๐๘-๑๖๒๙-๗๐๑๒

สำนักงานรัฐมนตรี

3892

รับที่ - ๒ ก.ค. ๒๕๖๓

วันที่ ๑๔ ๒๕๖๓

ที่ ส.จ.ท. ๑๗๐๑/๗๗๙

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

เลขที่รับ ๑๐๙๑

วันที่ ๘ ก.ค. ๒๕๖๓

เรียน

กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอหารือแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙))

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมากที่ มท ๑๘๐๘.๓/ว ๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ เวลา

เรื่องแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙))

ส่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกด่วนที่สุดที่ พล ๕๑๐๐๑/๑๙๐ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจาก สถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙)) จำนวน ๑ ชุด

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท๐๘๐๔.๓/๓๙๘๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ เรื่อง หารือการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เรื่อง การเก็บค่าธรรมเนียม บำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๗ จำนวน ๑ ชุด

๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท๐๘๐๔.๓/๐๓๕๔๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ เรื่อง หารือการขออนุญาตและยกเว้นค่าธรรมเนียมใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่ อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งเวียนแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอัน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙)) สรุปความได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถดำเนินการโดยการแก้ไขเพิ่มเติม ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจาก ผู้พักในโรงแรม โดยเพิ่มเติมเงื่อนไขกรณีมีเหตุอันเกิดจากการระบาดของโรคดังกล่าว เพื่อให้นายกองค์การ บริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกประกาศดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากผู้พักในโรงแรมได้ ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ พล ๕๑๐๐๑/๑๙๐ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ มาถึง สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย เพื่อขอหารือ แนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙)) รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และเพื่อ รวบรวมข้อเท็จจริงในการตอบข้อหารือขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก สมาคมองค์การบริหารส่วน จังหวัดแห่งประเทศไทย จึงได้ทำการตรวจค้นเรื่องเดิมพบว่า

๑. กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือที่ นท ๐๘๐๔.๓/๑๗๙๘๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ตอบข้อหารือจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๗ สรุปความได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งหนึ่งได้ขอหารือเรื่องการจัดทำข้อบัญญัติที่บัญญัติให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจในการออกประกาศยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ได้ครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ตอบข้อหารือว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้เข้าพักในโรงแรม ตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๕๐ กฎหมายกำหนดไว้ต้องออกเป็นข้อบัญญัติ ดังนี้ การท่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว ต่อมาประสงค์จะยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียม ตลอดจนเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียม รวมถึงการยกเลิกเก็บค่าธรรมเนียมตลอดไปหรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง ต้องออกเป็นข้อบัญญัติที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัดต้องให้ความเห็นชอบ การจะไปออกข้อบัญญัติเพื่อมอบอำนาจให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปประกาศกำหนดยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยไม่ออกเป็นข้อบัญญัติ จะเป็นการตัดอำนาจของสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ นท ๐๘๐๔.๓/๐๓๕๔๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ตอบข้อหารือเรื่องแนวทางการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ตอบข้อหารือในลักษณะเช่นเดียวกับการตอบข้อหารือตามข้อ ๑ และมีการอ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขคดีที่ อ.๕๓๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๒๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ สรุปความได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีเป็น “เทศบาลแห่งหนึ่ง” ได้ตราเทศบัญญัติ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ.๒๕๕๕ และต่อมาได้ออกประกาศปรับอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดเพิ่มขึ้นประชาชนที่ได้รับผลกระทบจึงฟ้องต่อศาลปกครองเป็นคดีปกครอง กรณีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงว่าในเทศบัญญัติในเรื่องนี้ได้กำหนดให้นายกเทศมนตรีสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินอัตราที่เทศบัญญัติกำหนดศาลปกครองสูงสุด จึงมีคำพิพากษารูปได้ว่า ผู้ทรงอำนาจในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมคือสภาพเทศบาลโดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด และจะต้องทำในรูปแบบเทศบัญญัติ การที่นายกเทศมนตรีไปออกประกาศเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ เป็นการกระทำที่ก้าวล่วงอำนาจของสภาพเทศบาลและผู้ว่าราชการจังหวัด และเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น เทศบาลออกประกาศเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมไม่ชอบด้วยกฎหมาย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย พิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ฯ ท่านั้นสืบกระทรวงมหาดไทยด่วนมากที่ นท ๐๘๐๔.๓/๒ ๑๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ ที่วางแนวทางให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติฯ โดยเพิ่มเติมเงื่อนไขกรณีมีเหตุอันเกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ฯ เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกประกาศดหรือลดการ

เรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม นั้น อาจเป็นแนวทางที่ยังไม่สอดคล้องกับแนวการตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๙๘๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ และตามหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๓๕๔๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ตอบข้อหารือในลักษณะที่ไม่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไปออกข้อบัญญัติฯ เพื่อมอบอำนาจให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปประกาศกำหนดโดยเงินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม ดังนั้น สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย จึงขอหารือว่า

๑. การดำเนินการตามแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ฯ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมากที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ว ๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นการดำเนินการที่ชัดแจ้งกับแนวการตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๙๘๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ และตามหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๓๕๔๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ หรือไม่ อย่างไร เพื่อขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับเรื่องนี้

๒. หากการดำเนินการตามแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ฯ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมากที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ว ๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นแนวทางที่ยังไม่ชัดเจน และได้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งได้ออกปฏิบัติไปตามแนวทางดังกล่าวแล้ว สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย ควรขอความอนุเคราะห์ขอทราบแนวทาง/วิธีปฏิบัติในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติฯ ให้เป็นไปโดยถูกต้องด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ กิตติกรกุล)

นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทร. ๐-๒๐๐๖-๘๓๐๖

โทรสาร. ๐-๒๐๐๖-๘๓๐๕

E-mail: Oradee.promdum@hotmail.com

ที่ มท ๐๑๐๔/ ๓๕๐๔

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นายพงศธร กาญจนะจิตรา)

หัวหน้าสำนักงานรัฐนนทรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขานุการรัฐนนทรี ว่าการกระทรวงมหาดไทย

ด่วนที่สุด

ที่ พล ๕๑๐๐/ ๑๙๐

เอกสารหมายเลข ๙ รับเอกสาร ส.จ.ท.

รับที่ ๗๐๔
รุ่นที่ ๖๘๗.๗.๒๓
วันที่ ๖.๗.๒๓

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
ถนนพิษณุโลก - หมู่บ้านสัก
พล ๖๕๐๐

๗๗ พฤศภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID – ๑๙))

เรียน นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย - หนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ ๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓
เรื่อง แนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID – ๑๙))

ด้วยกระทรวงมหาดไทย มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ ๒๑๐๔ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓
ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID – ๑๙)) ในปัจจุบันทำให้ผู้พักโรงแรมมีจำนวนลดน้อยลงจำนวนมาก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการ
ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบกิจการโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม จึงสมควรที่จะได้พิจารณากำหนดมาตรการ
เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาภาระทางเศรษฐกิจ โดยการงดหรือลดค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด
จากผู้พักโรงแรม

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
บำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตรา
ที่กำหนดในกระทรวง โดยข้อ ๑ และข้อ ๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้ผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
ที่เสียค่าเข้าห้องพักเสียค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราไม่เกินร้อยละสามของค่าเข้าห้องพัก
ดังนั้น กรณีหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดมาตรการเพื่อช่วยเหลือและบรรเทา
ภาระทางเศรษฐกิจ โดยการงดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม
และการงดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะการคลัง องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสามารถดำเนินการโดยการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเรียกเก็บ
ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม โดยเพิ่มเติมเงื่อนไขกรณีเมหหุอันเกิดจาก
การระบาดของโรค ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกประกาศงดหรือการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
บำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมได้ ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก พิจารณาแล้วเห็นว่าตามคำแนะนำของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว
อาจมีข้อคลาดเคลื่อนในปัญหาข้อกฎหมายในขั้นตอนเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมฯ ในการใช้อำนาจเพื่อออกประกาศ
งดหรือลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมประจำเดือนที่เป็นอำนาจตามกฎหมายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือต้องแก้ไข<sup>เพิ่มเติมข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงขอนำเรียนเรื่องดังกล่าวเสนอต่อสมาคมองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยในการพิจารณา เรื่อง แนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการโรงแรมอันเนื่องจากสถานการณ์การ
แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID – ๑๙)) เพื่อพิจารณา
ในประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป</sup>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายมนต์ชัย วิวัฒน์ธนากร)
นายกองการบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ฝ่ายนิติการและการพาณิชย์
โทร. ๐-๕๕๘๘-๗๗๑๘-๒๐ ต่อ ๔๐๗

“ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการเพื่อประชาชน”

ที่ บก ๐๐๐๙๗/๓๓๔๕/๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอังกฤษ แขวงถนนนคร กรุงเทพฯ ๑๐๐๐๐

๒๖๑ ด้านหน้า ๒๖๘

เรื่อง หน้าอักษรจังหวัดเชียงราย เรื่อง การเก็บสำรวจน้ำท่วมทั่วทุกแห่งในประเทศไทย เรื่อง การเก็บสำรวจน้ำท่วมทั่วทุกแห่งในประเทศไทย เรื่อง การเก็บสำรวจน้ำท่วมทั่วทุกแห่งในประเทศไทย (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

ข้อความ หน้าอักษรจังหวัดเชียงราย ที่ ช. ๐๐๒๗๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

ตามที่จังหวัดเชียงรายได้ขอหน้าอักษรจังหวัดเชียงรายที่ต้องการใช้ในการบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เรื่อง การเก็บสำรวจน้ำท่วมทั่วทุกแห่งในประเทศไทย (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ กรณีที่ต้องการบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายให้เส้นอ่างข้อบัญญัติของคณะกรรมการบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เรื่อง การเก็บสำรวจน้ำท่วมทั่วทุกแห่งในประเทศไทย (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อขอทราบเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย และผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายพิจารณาแล้วเมื่อเห็นชอบด้วยกันว่าข้อบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้หมายเหตุการบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายมีอำนาจออกประกาศยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์กรบริหารส่วนจังหวัดจากผู้เข้าทักษะในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวให้ครั้งละไม่เกิน๓เดือน ดังเป็นการยกเว้นการนับเงินเดือนให้บุคคลใดมีอำนาจก่อวินาศีย์กับค่าธรรมเนียมทั่วทุกแห่งในประเทศไทย จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเรื่องดังที่จังหวัดเชียงรายหารือมาประโภบทั่วทุกแห่ง ที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระบาทบัญญัติของคณะกรรมการบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมดัง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๔๙ กำหนดว่า ข้อบัญญัติดัง述ที่ได้ในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของ ยศค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้ต้องการบริหารส่วนจังหวัด ตราข้อบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ ดัง (๓) การดำเนินการทางนิติชีวิตร่วมกับค่าธรรมเนียมบำรุงองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา ๔๙ ดังนั้น กรณีที่ต้องการบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติให้เข้าไปบังคับ จะต้องระบุที่มาที่ต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของคณะกรรมการบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมดัง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือเมื่อมีกฎหมายอื่นบัญญัติกำหนดไว้ให้ต้องการบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัตินี้ให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติในเรื่องนั้นเข้าไว้ หรือเพื่อการดำเนินการทางนิติชีวิตร่วมกับค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น โดยการตราข้อบัญญัติของค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และวรรคสองได้วางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาไว้ กล่าวก็ เมื่อสกัดค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นชอบกับ ร่างข้อบัญญัตินี้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สกัดค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีมติเห็นชอบด้วยกันว่าข้อบัญญัตินี้ได้ ให้ประกาศยกเว้นค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนร่างข้อบัญญัตินี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาไว้ซึ่งข้อบัญญัตินี้ให้เสร็จและส่งคืนประชานสกัดค์การบริหารส่วนจังหวัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินี้ อ้างผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เห็นชอบด้วยกันว่าข้อบัญญัตินี้

พระราชนูญต้องการบริหารส่วนจังหวัด ก.ก. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมดัง (ฉบับที่ ๔) ก.ก. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ก่อในร่องรวม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราราทีกำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งหมายกำหนดการฉบับที่ ๔ (ก.ก. ๒๕๕๑) ดังความความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก.ก. ๒๕๕๐ ข้อ ๑ ให้กำหนดให้นักผู้ที่ก่อในร่องรวมตามกฎหมายว่าด้วยร่องรวม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราราทีกำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งหมายกำหนดการฉบับที่ ๔ (ก.ก. ๒๕๕๑) ดังความความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก.ก. ๒๕๕๐ ข้อ ๑ ให้กำหนดให้นักผู้ที่ก่อในร่องรวมตามกฎหมายว่าด้วยร่องรวมที่เสียค่าเช่าที่ดินที่ก่อให้ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอัตราราทีกำหนดไว้ในข้อ ๒ และข้อ ๒ กำหนดให้ การออกซื้อบัญญัติจังหวัดเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ก่อในร่องรวมให้เรียกเก็บได้ในอัตราราทีกำหนดไว้ในร่องรวมของค่าเช่าห้องพัก และข้อ ๓ กำหนดให้บุคคลผู้ควบคุมและจัดการร่องรวมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒ ไว้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกรัชท์ที่มีการเรียกเก็บค่าเช่าห้องพักและนำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดภายในวันที่สิบของเดือนถัดไป

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก.ก. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมดัง (ฉบับที่ ๔) ก.ก. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ ให้บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ก่อในร่องรวมตามกฎหมายว่าด้วยร่องรวม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราราทีกำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดประยุทธ์จะให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อบาบุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ก่อในร่องรวมแล้ว ก็ต้องตราเป็นข้อบัญญัติเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว โดยเห็นอีกส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อถูกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นชอบแล้วต้องส่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก.ก. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมดัง (ฉบับที่ ๔) ก.ก. ๒๕๕๑ เพื่อให้ถูกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาตรวจสอบด้วยความเห็นชอบโดยตลอดกับลักษณะห้องที่อยู่และความเหมาะสมในเรื่องรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น จะนำไปเป็นการโดยวิธีอื่น เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวนี้โดยไม่ทราบเป็นข้อบัญญัติให้ถูกต้องตามกฎหมายบันได

กรณีที่จังหวัดเรียกหารือมาต่อລາມນີປະເທິດທີ່ຕ້ອງກິຈານກ່າວ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงราย เรื่อง การเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ก่อในร่องรวม (ฉบับที่ ๑) ก.ก. ๒๕๕๗ ข้อ ๓ ที่บัญญัติให้เพิ่มเติมความว่า “เพื่อเป็นการกระตุ้นการธุรกิจและส่งเสริมการหอพักที่อยู่ในจังหวัดเชิงราย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายมีอำนาจออกประกาศยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามภาระหนึ่ง เป็นการชั่วคราวได้ ครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน” ขึ้นเป็นข้อ ๔ วรรคสอง ของข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายชี้ว่าควรว่าด้วยการเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้เช่าห้องพักในร่องรวม แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) ก.ก. ๒๕๕๑ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอนุบันติ “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายชี้ว่าควรว่าด้วยการเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้เช่าห้องพักในร่องรวม แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) ก.ก. ๒๕๕๑” ก.ก. ๒๕๕๑ นั้น กระทำการไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยกรณีส่วนเสริม การปักครื่องห้องถันมีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติกฎหมายของมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ก.ก. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมดัง (ฉบับที่ ๔) ก.ก. ๒๕๕๑ แล้ว เห็นว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ก่อในร่องรวม ตามกฎหมายว่าด้วยร่องรวม และกำหนดอัตราราทีธรรมเนียมดังกล่าว กฎหมายกำหนดไว้ให้ต้องออกเป็นข้อบัญญัติ ดังนั้น การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยวิธีอื่นนอกจากการบัญญัติจะเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือมาประทกที่จะยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียม ตลอดจนการบัญญัติแบบประชาราค่าธรรมเนียม ต้องออกเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

โดยที่ได้ทรงดู

โดยขออนุญาติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะให้รัฐบาลพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมกับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบทั้งนี้ เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพียงรายได้ออกชื่อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดทำขึ้นไว้เป็นแบบฟอร์มประทับตราขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้จัดทำแบบฟอร์มนี้ให้ทราบเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นภาระของเมืองหรือไม่ หรือที่จะหักภาษีมาได้ ให้ต้องหักภาษีเงินได้ในเบื้องต้นที่จัดทำแบบฟอร์มนี้เป็นอย่างไร ดังความเห็นชอบและให้ความเห็นชอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จะไปออกชื่อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เดิมรายเดือนของสำนักงานที่นาบ กองศึกษาและวิชาชีพ ไปประจำตัวในสำนักงานที่นาบ กองศึกษาและวิชาชีพ เนื่องด้วยเป็นการบริหารส่วนจังหวัดซึ่งจะเป็นการดำเนินการในพื้นที่จังหวัด จึงจะเป็นการดีที่สำนักงานที่นาบ กองศึกษาและวิชาชีพ จึงเป็นการไม่ชื่น กระหายน้ำแก่ไทย มีความเห็นดังต่อไปนี้

๖. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (陛下ที่ ๑) ทรง ๒๕๓๐ นาครา ๔๘ กำหนดว่า ในกรณีอุบัติเหตุจะเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ทั้งห้องพิมพ์ได้ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดออกชื่อบัญญัติชี้แจงทราบที่มีใช้ชื่อบัญญัติในประชุมรายจ่ายประจำปี หรือชื่อบัญญัติในประจำมานายจ่ายพัฒนาดินให้มีอยู่ได้รับทราบพื้นที่ของเขตฯ ของแผนกการบริหารส่วนจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเบ็ดเตล็ด ที่คำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วให้ใช้บังคับได้ในกรณีประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคราวต่อไป ให้นำชื่อบัญญัติชี้แจงทราบนั้นเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่อยู่บุนเดส แห่งเมืองของการบริหารส่วนจังหวัดบุนเดสแล้ว ให้ใช้ชื่อบัญญัติชี้แจงทราบนั้นเป็นชื่อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าส่วนราชการที่จัดทำชื่อบัญญัติให้ชื่อบัญญัติชี้แจงทราบนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกับกระบวนการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้ชื่อบัญญัติชี้แจงทราบนั้น ดังนั้น เหตุที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะออกชื่อบัญญัติชี้แจงทราบได้ต้องเป็นกรณีอุบัติเหตุจะเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ทั้งห้องพิมพ์ได้เท่านั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดเชิงรายในฐานะที่มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชิงราย ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ท.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) ท.ศ. ๒๕๓๐ ควรที่จะได้ตรวจสอบว่าในการออกชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายชี้แจงทราบว่า การเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ได้รับเงิน ท.ศ. ๒๕๓๐ ชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดคุณมีติ "ชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายชี้แจงทราบ เรื่อง การเก็บค่าธรรมเนียมบำรุง องค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ได้รับเงิน ท.ศ. ๒๕๓๐" ท.ศ. ๒๕๓๐ ชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายชี้แจงทราบว่าต้องการเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ได้รับเงิน ท.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) ท.ศ. ๒๕๓๖ ชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดคุณมีติ "ชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายชี้แจงทราบ เรื่อง การเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ได้รับเงิน ท.ศ. ๒๕๓๖" ท.ศ. ๒๕๓๖ ชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายชี้แจงทราบว่าต้องการเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ได้รับเงิน ท.ศ. ๒๕๓๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) ท.ศ. ๒๕๓๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายได้ดำเนินการออกชื่อบัญญัติชี้แจงทราบ ถูกต้องตามที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ท.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) ท.ศ. ๒๕๓๐ นาครา ๔๘ กำหนดหรือไม่ ประการใด ซึ่งหากปรากฏว่าการดำเนินการออกชื่อบัญญัติชี้แจงทราบที่จะถูกต้อง ไม่เป็นสิ่งที่ดีต่อความกุศลนิยมแล้ว ก็ต้องแจ้งให้อองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชิงรายทราบและดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

ดังนั้น หากผู้ว่าราชการจังหวัดเชิงรายมีความเห็นว่าชื่อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เดิมราษฎร เดิม กรณีที่ห้ามมิให้บุกรุกที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้ที่ได้รับเงินเดือนต่อไป เป็นชื่อบัญญัติ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดเชิงรายในฐานะที่มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เพิ่มเติมที่ทราบก็ไม่จะแนะนำว่าองค์การบริหารส่วนตัวนี้เป็นการใช้ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น เห็นชอบอน
หรือไม่ใช่ขออนุญาตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ถูกได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะ
เดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเป็นจากการกระทำดังกล่าวก็สามารถพึงศึกษาประกอบ
ที่อยู่ในเขตอำนาจของที่พิจารณาข้อบัญญัติดังกล่าวให้ฟังเพื่อให้ทราบด้วย

จังหวัดมหาสารคาม

ขอแสดงความนับถือ

จังหวัดมหาสารคาม

(นายธนกร จังหวัดมหาสารคาม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ผู้อำนวยการสำนักงานที่พิจารณาและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒๘๘-๙๔๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๓๖๗๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง หารือการขออนุญาตและยกเว้นค่าธรรมเนียมใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ อจ ๐๐๒๓.๔/๔๔ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดอำนาจเจริญได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ในการใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ เรื่อง การให้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม พ.ศ. ๒๕๕๗ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลแมดและเทศบาลตำบลไก่คำไม่ดำเนินการชำระค่าธรรมเนียม การใช้บริการตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดอำนาจเจริญมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๔) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ (๕) จัดทำกิจการอื่นได้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๕๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ ออกกฎหมายในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ และมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖ ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ กล่าวคือ ข้อ ๑ ได้กำหนดลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณูปโภคในเขตจังหวัดไว้ว่า (๑) ต้องดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด (๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด

ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง และ (๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาดเดาไม่แน่นอนหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป และข้อ ๒ กำหนดว่า ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อ ๑ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ (๔) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ดังนั้น องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจึงมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายในการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม

๖. พระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๑ ได้กำหนดให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจตราข้อบัญญัติขึ้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ และ (๓) การดำเนินการพันธิ์ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๔ ยังได้กำหนดให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน บริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๔ ยังได้กำหนดให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน สำนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น โดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น โดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ

๗. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การเก็บ ขن หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นได้ให้เป็น มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัดด้วย และคำว่า “ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น และตามมาตรา ๒๐ กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออก ข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในกรณีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งต่อมาได้มี เทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงท้องคิดต่อศาลปกครอง ค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงท้องคิดต่อศาลปกครอง โดยศาลาปกครองสูงสุดเห็นว่า มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นได้ ให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ในกรณีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงท้องคิดต่อศาลปกครอง และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้นบัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบ ในกรณีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงท้องคิดต่อศาลปกครอง ๔ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในกรณีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้อง

ศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นไว้ตามคำพิพากษาศาลาปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๕๓๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๕๒๖/๒๕๕๔ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ กรณีที่เทศบาลเมืองพระประแดง ได้ตราเทศบัญญัติเทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๔๕ และต่อมาได้ออกประกาศ ให้เทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งต่อมาได้มี ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการออกประกาศดังกล่าวเห็นว่า ประกาศเทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การปรับอัตรา ค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงท้องคิดต่อศาลปกครอง โดยศาลาปกครองสูงสุดเห็นว่า มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นได้ ให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในกรณีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะดำเนินการให้ถูกต้อง

ด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ชน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยและอัตราค่าธรรมเนียมอื่นๆ พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ นอกจากนี้ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้尼ยามของราชการส่วนท้องถิ่นและข้าราชการของท้องถิ่นให้มีความหมายรวมถึงเทศบาลและเทศบัญญัติ ดังนั้น พระราชบัญญัตินี้ ได้บัญญัติให้เทศบาลแต่ละแห่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายในเขตพื้นที่ของตน และให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการจัดเก็บและขนส่งปฏิกูล และมูลฝอยได้ด้วย แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งก็คือ กฎหมายว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ชน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่นๆ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมาตรา ๖๐(๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ก็ได้บัญญัติให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายในกรณีเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ สำหรับการตราเทศบัญญัตินั้น มาตรา ๖๑ ทวิ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่จะเสนอเรื่องเทศบัญญัติต่อสภาเทศบาลเพื่อพิจารณาได้ คือ นายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือรายภูมิสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลนั้น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอขอบัญญัติ ท้องถิ่น และเมื่อสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบแล้ว ต้องส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกชั้นหนึ่ง จากนั้น จึงจะให้นายกเทศมนตรีลงนามเพื่อใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป ดังนั้น เมื่อเทศบัญญัติได้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว การแก้ไขเพิ่มเติมเทศบัญญัติดังกล่าวก็ต้องกระทำโดยการตราเป็นเทศบัญญัติ ด้วยกระบวนการอย่างเดียวกัน

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลตำบลพระประแดงได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๖๐(๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ตราเทศบัญญัติเทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ขึ้น ซึ่งข้อ ๑๑ ของเทศบัญญัติดังกล่าวกำหนดว่า ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่า สถานที่หรือบริเวณใดควรทำการเก็บขยะ มูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลไปทำการจัดให้ต้องด้วยสุขลักษณะยิ่งขึ้น โดยเรียกค่าธรรมเนียมการขึ้นเมื่อได้มีหนังสือแจ้ง แก่ผู้ครอบครองสถานที่ อาคาร หรือเศษสถานที่ร่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หรือเมื่อได้ปิดประกาศกำหนดบริเวณ แก่ผู้ครอบครองสถานที่ อาคาร หรือเศษสถานที่ร่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ แห่ง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศแล้ว ผู้ครอบครองสถานที่ อาคาร หรือเศษสถานจะต้องให้เจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือบุคคล ผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นเก็บข้อมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลจากสถานที่ อาคาร หรือเศษสถาน ซึ่งตนครอบครองโดยเสียค่าธรรมเนียมเก็บขันตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัตินี้ ต่อมากลั้เทศบาลเมืองพระประแดงผู้รับมอบอำนาจจากนายกเทศมนตรีเมื่อพระประแดงตามคำสั่งเทศบาลเมืองพระประแดงที่ ๓๓๖/๒๕๔๗ เรื่อง มอบอำนาจของนายกเทศมนตรีให้กลั้เทศบาลปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ได้ออกประกาศเทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะ ขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยประกาศข้างต้นมีสาระที่จะปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะ ขยะมูลฝอย ซึ่งกรณีการออกประกาศดังกล่าวเนื้อเทศบาลเมืองพระประแดง ผู้ถูกฟ้องคดี ได้ชี้แจงเหตุผลว่าเทศบัญญัติฉบับดังกล่าวกำหนดให้เทศบาลเมืองพระประแดงโดยนายกเทศมนตรีเมื่อพระประแดงสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง อัตราดังกล่าวได้ไม่เกินอัตราที่เทศบัญญัติกำหนด โดยศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้เทศบาลเป็นผู้มีอำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมโดยการตราเป็นเทศบัญญัติ เมื่อเทศบาลเมืองพระประแดงได้ออกเพียงประกาศเทศบาลเมืองพระประแดงเพื่อปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย จึงเป็นกรณีที่เทศบาลเมืองพระประแดงออกประกาศดังกล่าวโดยประกาศจากอำนาจ

ประกาศเทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗
จึงเป็นประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนกรณีที่ข้อ ๑๙ ของเทศบัญญัติเทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้นายกเทศมนตรีเมืองพระประแดงมีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้นั้น เห็นว่า ข้อ ๑๙ ของเทศบัญญัติดังกล่าวเพียงแต่ให้อำนาจนายกเทศมนตรี เมืองพระประแดงในอันที่จะออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ เท่านั้น แต่การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอยนั้น เทศบัญญัติดังกล่าวได้ระบุไว้โดยตรงอย่างชัดเจน ในตอนท้ายของข้อ ๑๙ ว่าผู้ครอบครองสถานที่ อาคาร หรือเชิงสะพานจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอยหรือ สิ่งปฏิกูลตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น นายกเทศมนตรีเมืองพระประแดงหรือปลัดเทศบาล เมืองพระประแดงซึ่งได้รับมอบอำนาจจากนายกเทศมนตรีเมืองพระประแดง จึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๙ ของเทศบัญญัติดังกล่าวเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลให้แตกต่างไปจากอัตราที่กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัติดังกล่าวได้

โดยที่กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างชัดแจ้งว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและขนสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยจากประชาชนนั้น ให้เป็นอำนาจของเทศบาลที่จะกระทำได้ แต่จะต้องกระทำการโดยออกเป็นเทศบัญญัติ และจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งหมายความว่า กฎหมายได้ระบุไว้ แล้วว่า ผู้ทรงอำนาจในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวคือสภากเทศบาลโดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด และจะต้องกระทำการในรูปแบบของเทศบัญญัติ ดังนั้น การออกประกาศเทศบาลเมืองพระประแดง เรื่อง การปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ จึงเป็นการกระทำที่กระทำโดยไม่มีอำนาจ เป็นการกระทำที่ก้าวล่วงเข้าไปในอำนาจของสภากเทศบาลและผู้ว่าราชการจังหวัด และเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบอันเป็น สาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีสภาพร้ายแรงถึงระดับที่ต้อง ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เคยมีอยู่เลย แต่เนื่องจากมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับได้แต่เพียงสั่งให้เพิกถอน กฎหมายที่ศาลเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น โดยมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า ในกรณี คำบังคับตามวรรคหนึ่ง (๑) ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคต ถึงขณะใดขณะหนึ่งก็ได้ ในคดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นสมควรกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนประกาศเทศบาลเมือง พระประแดง เรื่อง การปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ โดยให้มีผลย้อนหลัง ไปถึงวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ คือวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

๔. ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ เรื่อง การให้บริการและอัตราค่าธรรมเนียม ในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม พ.ศ. ๒๕๕๗ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ อาจให้บริการแก่ผู้ขอใช้บริการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม โดยเรียกค่าธรรมเนียมได้ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมแบบท้ายข้อบัญญัตินี้ และข้อ ๖ ให้กำหนดให้นายกองค์การ บริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญมีอำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามข้อ ๕ ได้ไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชี อัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการที่แบบท้ายข้อบัญญัตินี้ และมีอำนาจเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียม และวรรคสอง กำหนดว่า การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน ประกอบด้วยปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นประธานกรรมการ รองปลัดองค์การบริหารบริหาร ส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ โดยมีนิติกรเป็นกรรมการและเลขานุการ ข้อ ๗ กำหนดว่า ให้ผู้ขอใช้บริการที่ได้รับอนุญาตแล้ว มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ

จะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการที่แนบท้ายข้อบัญญัตินี้ ข้อ ๔ กำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะนำมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ดังนี้ กล่าวคือ ๘.๒ หน่วยงานของรัฐ ให้หัวหน้าส่วนราชการท่านสืบแจ้งความจำนงขออนุญาตใช้สถานที่ จำกัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ข้อ ๕ ผู้ขอใช้บริการต้องปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญ ข้อ ๑๕ อัตราค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญประกาศกำหนดไว้แต่ไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการที่แนบท้ายข้อบัญญัตินี้ และข้อ ๑๕ กำหนดว่า เมื่อผู้ขอใช้บริการได้นำมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลไปกำจัดยังสถานที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ผู้ขอใช้บริการมีหน้าที่จะต้องชำระค่าธรรมเนียมให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญ โดยให้นำหลักฐานไปยื่นชำระเงินค่าธรรมเนียมได้ที่กองคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญ

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญได้ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕(๒) ประกอบกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๕ มาตรา ๖๓ ข้อบัญญัติฉบับนี้จึงมีสถานะเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับ เป็นการทั่วไป องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญมีหน้าที่ต้องใช้บังคับและปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญดังกล่าวกำหนดไว้ ซึ่งเมื่อได้พิจารณาจากข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญ เรื่อง การให้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ที่กล่าวมาข้างต้นแล้วเห็นว่า เมื่องค์การบริหารส่วนตำบลแมเดและเทศบาลตำบลไก่คำประสงค์จะนำขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญแล้วจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ข้อบัญญัตินี้กำหนดไว้ กล่าวคือ ต้องทำหนังสือแจ้งความจำนงขออนุญาตใช้สถานที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม และเสียค่าธรรมเนียมตามที่ข้อบัญญัตินี้กำหนดไว้ จะไม่ปฏิบัติตามมิได้

อนึ่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีข้อสังเกตว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอเจริญดังกล่าวได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญเรียกค่าธรรมเนียมแก่ผู้ขอใช้บริการ กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวมได้ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมแนบท้ายข้อบัญญัติ และยังกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอเจริญมีอำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการที่แนบท้ายข้อบัญญัตินี้ และมีอำนาจเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมได้ด้วย ซึ่งกรณีในลักษณะดังกล่าวนี้ศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นไว้ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๕๓๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๕๒๖/๒๕๕๔ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างชัดแจ้งว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจากประชาชนนั้น ให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะกระทำได้ แต่จะต้องกระทำโดยออกเป็นข้อกำหนดท้องถิ่นและจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎหมาย ซึ่งหมายความว่า กฎหมายได้ระบุไว้แล้วว่า ผู้ทรงอำนาจในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวคือสภาพท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้กำกับดูแลที่มีอำนาจให้ความเห็นชอบข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้น และจะต้องกระทำในรูปแบบของข้อกำหนดท้องถิ่น การท่องกรุงปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผู้บริหารท้องถิ่นไปออกประกาศปรับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย จึงเป็นการกระทำที่กระทำโดยไม่มีอำนาจ เป็นการกระทำที่ก้าวล่วงเข้าไปในอำนาจของสภาพท้องถิ่นและผู้กำกับดูแล และเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบอันเป็น

สาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีสภาพร้ายแรงถึงระดับที่ต้องก่อว่าเป็นการกระทำที่ไม่เคยมีอยู่เลย จึงขอให้จังหวัดอำนาจเจริญได้แจ้งแนวทางปฏิบัติตามความเห็นของศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญทราบเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุระพงษ์ ชุมเจริญ)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระบบเบิกบังคับ
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๘๐๓๖
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๘๐๓๖